

Sygn. akt IV Pa 49/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2019r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Katarzyna Antoniak

Sędziowie : SO Jacek Witkowski (spr.)

SO Jerzy Zalasieński

Protokolant : st.sekr.sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2019 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. C.

przeciwko Izbie Administracji Skarbowej w W.

o odprawę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 5 października 2018r. sygn. akt IV P 116/18

I. zmienia zaskarżony wyrok w pkt I i III w ten sposób, że powództwo oddala,

II. orzeka obowiązek zwrotu przez powódkę K. C. na rzecz pozwanej I. Administracji Skarbowej w W. kwoty 3800,15 (trzy tysiące osiemset i 15/100) zł brutto, wypłaconej jej z tytułu wykonania rygoru natychmiastowej wykonalności, nadanego przez Sąd Rejonowy w pkt IV zaskarżonego wyroku,

III. odstępuje od obciążania powódki K. C. kosztami procesu za obie instancje.

Jerzy Zalasieński K. J. W.

Sygn. akt: IV Pa 49/18

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 14 maja 2018r. wniesionym do Sądu Rejonowego w Siedlcach w dniu 16 maja 2018r, powódka K. C. wniosła o zasądzenie kwoty 11 400,55 zł od pozwanej I. Administracji Skarbowej w W. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 września 2017r do dnia zapłaty tytułem niewypłaconej części odprawy związanej z wygaśnięciem stosunku pracy, nadanie orzeczeniu rygoru natychmiastowej wykonalności, zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego radcy prawnego wg. norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwana Izba Administracji Skarbowej wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przypisanych. W uzasadnieniu wskazano, że pozwany nie naruszył przepisów o wygaśnięciu stosunku pracy wynikających z ustawy z 16 listopada 2016r przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej. Nadto podano, że stosownie do art. 67 kp w odniesieniu do roszczeń pracownika związanych z wygaśnięciem umowy o pracę stosuje się art. 56 – 61 kp, termin ich dochodzenia wynosi 14 dni od dnia wygaśnięcia umowy (art. 264 § 2 kp). W sprawie pozew wniesiono w maju 2018r , po upływie terminu o jakim mowa w art. 67 kp. Pozwana wypłaciła powódce odprawę w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunku pracy, z przyczyn niedotyczących pracowników. Twierdzenia, że podstawa prawna odprawy wypłaconej powódce jest błędna i winna być wypłacona na podstawie art. 163 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r o Służbie Celnej nie zasługuje na uwzględnienie. Z treści art. 170 ust. 1 pkt. 4 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej z dnia 16 listopada 2016r wynika, że zastosowanie przepisów art. 159 pkt. 3 będzie miało zastosowanie jedynie w stosunku do „ (...) pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują świadczenia należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej”. W niniejszej sprawie żadna taka sytuacja nie nastąpiła, stosunek pracy powódki wygasł nie z powodu likwidacji albo zniesienia jednostki organizacyjnej, ale z powodu nie otrzymania pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby. Podano, że brak jest podstaw do zastosowania wobec powódki art. 163 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r o Służbie Celnej i wypłacenia odprawy w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia.

Wyrokiem z dnia 5 października 2018r. Sąd Rejonowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

I. zasądził od pozwanej I. Administracji Skarbowej w W. na rzecz powódki K. C. tytułem niewypłaconej części odprawy związanej z wygaśnięciem stosunku pracy kwotę 11 400, 45 złotych brutto wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 września 2017r do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części postępowanie umarzył,

III. zasądził od pozwanej I. Administracji Skarbowej w W. na rzecz powódki K. C. kwotę 4 079,07 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

IV. wyrokowi w pkt. I nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 3 800,15 złotych brutto.

Sąd Rejonowy rozstrzygnięcie swoje oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

Powódka K. C. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w Izbie Administracji Skarbowej w W., z miejscem świadczenia pracy : Urząd Skarbowy w S., na stanowisku starszy komisarz skarbowy, od dnia 03 lutego 1992r do dnia 31 sierpnia 2017r.

Stosunek pracy powódki, w związku z tym, że do dnia 31 maja 2017r nie otrzymała od pracodawcy propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia, albo pełnienia służby w jednostkach Krajowej Administracji Skarbowej, z dniem 31 sierpnia 2017r wygasł na podstawie art. 170 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016r Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej. W taki sam sposób wygasły stosunki pracy również wobec szeregu innych pracowników. Pozwana Izba Administracji Skarbowej nie przeprowadziła procedury wymaganej przy zwolnieniach grupowych pracowników, nie powiadomiła o tym fakcie właściwego Urzędu Pracy, nie przeprowadziła ze związkami zawodowymi konsultacji w sprawie zwolnień grupowych.

Izba Administracji Skarbowej w W. w związku z wygaśnięciem stosunku pracy z dniem 31 sierpnia 2017r, powołując się na art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników wypłaciła powódce jednorazową odprawę pieniężną w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia.

Powódka K. C. pismem z dnia 28 kwietnia 2018r wezwała pozwaną do zapłaty niewypłaconej, wymagalnej części odprawy związanej z wygaśnięciem stosunku pracy, tj. kwoty 11 400, 55 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 września 2017r do dnia zapłaty w terminie 4 dni od dnia doręczenia wezwania – na podstawie art. 163 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r o Służbie Celnej. Pozwana Izba Administracji Skarbowej w W. nie dokonała wypłaty brakującej części odprawy.

W rozważaniach Sąd Rejonowy przyjął, że powództwo K. C. zasługuje na uwzględnienie. Sąd Rejonowy wskazał, że poza sporem pozostaje okoliczność, iż powódka K. C. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w Izbie Administracji Skarbowej w W., z miejscem świadczenia pracy : Urząd Skarbowy w S., na stanowisku starszy komisarz skarbowy, od dnia 03 lutego 1992r do dnia 31 sierpnia 2017r. Dyrektor I. Administracji Skarbowej w W. nie złożył powódce pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia, albo pełnienia służby w jednostkach Krajowej Administracji Skarbowej do dnia 31 maja 2017r i wobec tego na podstawie art. 170 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, stosunek pracy powódki wygasł z dniem 31 sierpnia 2017 roku.

W ocenie Sądu pierwszej instancji nie ulegało wątpliwości, iż powódce przysługiwała odprawa pieniężna w związku z wygaśnięciem stosunku pracy. Jednakże jej podstawą nie jest przepis art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 r o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, na który to przepis powołuje się strona pozwana. Zdaniem Sądu , powołana przez stronę pozwaną ustawa z dnia 13 marca 2003 r o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracowników nie ma zastosowania w niniejszej sprawie. Ustawa z dnia 16 listopada 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej wprowadza w tym zakresie odpowiednie uregulowania i odsyła do ustawy o służbie celnej, która stanowi pełną i szczególną regulację w kwestii odpraw pieniężnych.

Zgodnie z treścią art. 170 ust. 4 i ust. 4a ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. 2016, poz. 1948 z późn. zm.) w przypadku, o którym mowa w ust. 1, a zatem wygaśnięcia stosunków pracy lub stosunków służbowych z dniem 31 sierpnia 2017 roku z powodu nie otrzymania pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby - pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują świadczenia należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 159 pkt. 3 , tj. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r o Służbie Celnej (Dz. U. 2016, poz.1799), chyba, że nabyli oni już prawo do odprawy przysługującej w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy.

W ocenie Sądu pierwszej instancji treść tego przepisu wskazuje zatem jednoznacznie, że ustawodawca zarówno dla funkcjonariuszy jak i pracowników służby celnej, przewidział świadczenia wyliczane w ten sam sposób wskazując wprost na przepisy, które znajdują zastosowanie tj. ustawę uchylaną w art. 159 pkt 3.

Dalej Sąd Rejonowy podniósł, iż w przypadkach wskazanych w przepisie art. 170 ust. 4 i 4a mają zastosowanie regulacje określone w poprzednio obowiązującej ustawie o Służbie Celnej, odsyłając wprost do przepisów tej ustawy, natomiast art. 163 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r o Służbie Celnej, do którego odwołuje się w/w przepis art. 170 ust.4 stanowił, że funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia, przy czym odprawa ulega zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia, a do okresu służby, o którym mowa w ust. 1 wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze. Zdaniem Sądu powyższe przepisy mają zastosowanie w stosunku do powódki K. C., której stosunek pracy wygasł z dniem 31 sierpnia 2017 roku, na skutek nie otrzymania pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia w terminie do dnia 31 maja 2017 roku.

W ocenie Sądu Rejonowego, powódce K. C. przysługuje odprawa wraz ze stosownym dodatkiem, o której mowa w uchylonej już ustawie o Służbie Celnej.

Sąd nie podzielił twierdzeń strony pozwanej, iż podstawą do przyznania i wypłaty powódce odprawy pieniężnej, ustalenia wysokości tejże odprawy jest ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

Dalej Sąd Rejonowy ustalił, że pozwana Izba Administracji Skarbowej w W. nie przeprowadziła procedury wymaganej przy zwolnieniach grupowych pracowników, nie powiadomiła o tym fakcie właściwego Urzędu Pracy, nie przeprowadziła ze związkami zawodowymi konsultacji w sprawie zwolnień grupowych, co przyznała sama strona pozwana w pismach procesowych z dnia 21 czerwca 2018r (k.26) oraz z dnia 9 lipca 2018r.

Sąd Rejonowy przyjął, że brak jest podstaw do uznania, że nastąpił proces zwolnień grupowych, oraz brak jest podstaw do ustalania wysokości odprawy powódki K. C. w oparciu o przepisy ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, która przewiduje odprawy w przypadku zwolnień grupowych, a w szczególnych przypadkach także w przypadku zwolnień indywidualnych (art. 10 tej ustawy), który jednak również nie ma zastosowania w niniejszej sprawie, gdyż bezspornie tego rodzaju wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego z dniem 31 sierpnia 2017 roku nie dotyczyło tylko powódki, lecz także szeregu innych osób zatrudnionych lub pełniących służbę w pozwanej Izbie.

Kierując się przytoczonymi rozważeniami Sąd ten na podstawie powołanych przepisów zasądził od pozwanej I. Administracji Skarbowej w W. na rzecz powódki K. C. tytułem niewypłaconej części odprawy związanej z wygaśnięciem stosunku pracy kwotę 11 400, 45 zł brutto wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 września 2017r do dnia zapłaty.

O kosztach Sąd orzekł podstawie art. 98 kpc w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. 2018, poz. 265).

Sąd na podstawie art. 477² § 1 kpc wyrokowi w pkt. I nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 3 800,15 zł brutto.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Rejonowy orzekł jak w wyroku.

Od powyższego wyroku złożył pozwana Izba Administracji Skarbowej w W., reprezentowana przez pełnomocnika, zarzucając mu:

1. naruszenie prawa, tj. art. 170 ust.4 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016r. poz. 1948) poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że przepis ten stanowi właściwe odesłanie merytoryczne do stosowania uchylonej ustawy z dnia 20 sierpnia 2009r. o służbie celnej (Dz. U. z 2016r. poz. 1799) pozwalające znaleźć uzasadnienie merytoryczne wskazujące na wysokość odprawy pieniężnej dla pracownika, którego stosunek pracy wygasł na podstawie art. 170 ust.1 ustawy o krajowej administracji skarbowej;
2. naruszenie art. 163 ust.1-4 uchylonej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o służbie celnej poprzez błędne przyjęcie, że nieobowiązujący w dniu nabycia przez powoda roszczenia do odprawy stanowi merytoryczną podstawę do ustalania wysokości odprawy pieniężnej dla pracownika, którego stosunek pracy wygasł na podstawie art. 170 ust.1. ustawy przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej;
3. naruszenie art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracownika (D. U. z 2016r. poz. 1474) poprzez nieprawidłową wykładnię przez przyjęcie, że przepis ten nie ma w sprawie zastosowania i nie może on stanowić merytorycznej podstawy ustalania

wysokości oraz wypłaty odprawy pieniężnej dla pracownika, którego stosunek pracy wygasł na podstawie art. 170 przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej ust.1.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa, ewentualnie o jego uchylenie, a także zwrot kosztów postępowania za procesu za obie instancje według norm przypisanych. Ponadto, o zwrot na jego rzecz spełnionego świadczenia w kwocie 3.800,15 złotych brutto w przypadku zmiany bądź uchylenia wyroku.

W odpowiedzi na apelację powódka, reprezentowana przez pełnomocnika, wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów procesu za obie instancje, powołując się na orzecznictwo sądów rejonowych.

W kolejnym piśmie procesowym pełnomocnik powoda podtrzymał swoje stanowisko procesowe nawiązując do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2019r. III PZP 5/18 twierdząc, że uchwała ta wiąże tylko ten Sąd, który skierował pytanie prawne. Ponadto, wnosił o nieobciążanie powódki kosztami procesu za obie instancje, a także o nieuwzględnienie wniosku pozwanego o zwrot spełnionego świadczenia.

W ocenie Sądu Okręgowego, apelacja strony pozwanej jest zasadna i skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku.

Stan faktyczny sprawy był bezsporny, a rozstrzygnięcia wymagały jedynie kwestie prawne. W dacie wyrokowania w przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy miał możliwość zaznajomienia się z tezą uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2019r. zgodnie, z którą pracownikowi o statusie członka korpusu służby cywilnej, którego stosunek pracy wygasł na podstawie art. 170 ust.1 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016r. poz. 1948) przysługuje odprawa pieniężna na podstawie art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracownika (Dz. U. z 2016r. poz. 1474). Teza bowiem tej uchwały odnosi się do takiego samego stanu faktycznego i prawnego jak w niniejszej sprawie. Powołane przez pełnomocnika powódki orzeczenia sądów rejonowych były wydane przed datą wydania przez Sąd Najwyższy tejże uchwały. Sąd Okręgowy nie jest wprawdzie związany orzeczeniem Sądu Najwyższego, jednakże uchwała ta ma doniosłe znaczenie dla orzecznictwa Sądów powszechnych w związku z dużą ilością tego rodzaju sporów. W związku z tym Sąd Okręgowy podzielił ocenę prawną Sądu Najwyższego wyrażoną w przytoczonej uchwale z 23 stycznia 2019r. Nie ma zatem potrzeby, aby odnosić się do argumentacji prawnej przedstawionej przez pełnomocnika powódki.

Mając na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art.386§1 kpc, orzekł o zmianie zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w punkcie I i III, poprzez oddalenie powództwa. Jednocześnie, Sąd uwzględnił wniosek strony pozwanej oparty na treści art. 338 §2 kpc i orzekł o obowiązku zwrotu przez powódkę na rzecz strony pozwanej kwoty 3.800,15 złotych brutto wypłaconej z tytułu wykonania rygoru natychmiastowej wykonalności nadanego przez Sąd Rejonowy w punkcie wyroku zaskarżonego wyroku. Sąd drugiej instancji kierując się treścią art. 102 kpc uwzględnił wniosek pełnomocnika powódki i nie obciążył jej kosztami procesu za obie instancje. W ocenie Sądu za odstąpieniem od obciążania powódki kosztami procesu przemawia skomplikowany pod względem prawnym charakter sprawy, a także jej trudna sytuacja finansowa. Podkreślić należy, iż powódka obecnie utrzymuje się jedynie z renty z tytułu niezdolności do pracy w niewielkiej wysokości, tj. ok. 1500 zł. Obciążanie jej kosztami procesu mogłoby niecelowe i mogłoby spowodować znaczny uszczerbek w jej sytuacji materialnej.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Katarzyna Antoniak Jerzy Zalasiński Jacek Witkowski